

vati ž njimi, če bi se bili pravočasno umaknili in pustili Bolgare v Macedonijo. Prilagam spomenico, ki sem jo spisal o zadevi, ki se je predložila vojaškim oblastem kot da jo je spisal neki došli inozemski diplomat. Mislim, da se popusti, če le mogoče, tudi dardanelska povest. Čas je, da končamo serijo svojih neuspehov! Slepo se zariti le zato, ker smo enkrat pričeli in ker se ne moremo povzpeti do moralne srčnosti, da se umaknemo, je, kakor pravijo tuji diplomati, nesmisel! (Folly, Grki gotovo ne zaslužijo drugega, kakor dobro brco (a good kik behind)!

7. Iz pisma na majorja R. A. S. v Londonu na nekega prijatelja v Atenah dne 30. decembra 1915. Položaj tu je popolnoma nenavaden in kritičen, a upam, da končamo stvar srečno, če zavzame naša vlada trdno stališče, a ona tako cinca, da če izpadejo stvari neugodno, zadene njo največja krivda.

Položaj, kakor razvidite, je za nas izredno kritičen in vznemirljiv tako s političnega kakor tudi z vojaškega stališča. Veliko jih veruje, da so tu naši dnevi šteti.

Zase ne verujem tega, a priznavam, da je položaj naših 150.000 mož v Solunu v mojih laičkih očeh nevaren. Se li morejo utrditi pravočasno proti Nemcem, ki boč navalili, kadar pade Bitolj in li morejo vzdržati obleganje? Kitchener in ministarstvo najbrže že odločita, če ostanemo v Solunu in na Gallipolju, ko dobite te vrste.

Grki so narodič, ki ga zaničujem (a despicable little race).

Iz pisma gospoda Y. E., člana angleškega poslanstva v Atenah, gospodu A. Y., uradniku zunanega urada v Londonu. Atene, 1. decembra 1915. Tu tičimo v strašni zmešnjavi. Lahko bi bilo mogoče, da praznujemo božič na Angleškem, ko se nam posreči, da dosežemo neverojetnost: razdor med Grško in Francijo na eni in z Grško na drugi strani. Neprijetno bo, če bomo morali iti, ker se ne smejo pustiti opaziti tudi najmanjše priprave. Kljub temu ne mislim, da se to zgodi, a čakajo nas še neprijetni dnevi, dokler dosežemo, kar hočemo: prosto roko v Solunu in v grški Macedoniji.

9. Iz pisma A. T. W., člana angleškega poslanstva v Atenah R. C., angleškemu veleposlaniku v Washingtonu. Atene, dne 1. decembra 1915. Po moji sodbi učinkuje vojaška sila Nemčije na turški, bolgarski in na grški generalni štab. Naši armadi nič ne zaupajo in imajo dozdaj tudi malo povoda, da bi ji zaupali. Vprašanje je zdaj: Naj li nadaljujemo solunsko in dardanelsko ekspedicijo? Nihče ne more zdaj znati, kaj se sklene, ko se vrne Kitchener v London in v Pariz.

Upam, da bo mogoče poslati dovolj sil na Balkan, da se opogumi Rumunijo, mogoče tudi uboga malodušna Grška, da se nam pridružita in da se tako ustavi nemški pohod v Malo Azijo in še dlje.

Tu nadzorujemo uvoz živil, premoaga in olja, da lahko vsak čas pritiskamo na Grško. Računati pa tudi moramo, da preskrbimo z živežem civilno solunsko prebivalstvo, če bi se mesto oblegalo. Zapleteno vprašanje!

Novi predpisi glede mletja moke in zvišanja cen za moko.

Dunaj, 31. decembra. (K. u.) Notranje ministrstvo je naročilo vojnižitni centrali, da primerno predrugači mlevske predpise. Tako se bo odslej redno iz pšenične moke namlelo 3% zdroba, 15% nove vrste moke za kuho št. 2, 64%

moke za kruh in končno 15% otrobov. V celoti se je sedaj izdelovanje moke zvišalo od 78% na 82%, tedaj na ono mero, kakor jo imajo v Nemčiji in na Ogrskem. Po teh predpisih se bo pšenica za 40% njene teže več porabilo za ljudsko prehrano.

Izdelovanje zdroba odgovarja večkrat izraženi želji, ker je zelo pripravna hrana za bolnike in otroke. Odslej do nadaljnjega se ne bo več izdelovalo moke za peko in dosedanjo moko za kuho št. 1. Ker se je najboljše vrste moke moralo ustaviti, se bodo denarni dohodki občutno zmanjšali. Ravno tako bo proizvodne stroške moke neugodno vplivalo rumunsko žito, za katero moramo plačati visoko vožnjo in rumunsko carino. Zato se je moralo zvišati ceno moke. Najmanj se bo cena zvišala pri moki za kruh in sicer od 42 na 47 K pri 100 kg. Pri tej ceni se 70 gramov kruha še vedno lahko prodaja po 4 vinarje. Precej višje pa so nove cene: moka za peko in zdrob 110 K, moka za kuho št. 1 90 K, moka za kuho št. 2 75 K, pšenična ali ržena moka za kruh 47 K za 100 kg. Novi predpisi glede mletja in nove cene so stopile v veljavo 1. januarja. Nova moka za kruh bo pa boljša.

Novoletna voščila naših vojakov-junakov.

Vsem Slovencem in Slovenkam voščimo veselo srečno novo leto: Nagode Franc iz Rovt; Kunde Josip; Pogačnik Miha; Dobrič Ivan, vsi v rez. bolnici na Dunaju. — Andrej Vesel, doma iz Sodašče pri Ribnici in Franc Hočevar iz župnije Mokronog, vas Sv. Križ št. 1, voščiva vsem znancem in prijateljem in čitateljem tega lista veselo in srečno novo leto iz vojne bolnice št. 1, baraka št. 10 na Dunaju. — Božični večer na laškem bojišču pešpolka. Po tridnapolnem štiri dneve trajajočem boju, praznujemo sveti večer pri grmenju topov in prasketanju pušk, sedimo v zemeljskih, s kamenjem in s prstjo obloženih skrivališčih. Marsikateri trd pozdrav so nam polentarji poslali, a šlo je vse pred nas ali za nami v trdo kamenje, da nam ni storilo nič hudega. Pozdrav vsem znancem in prijateljem lista. J. Jančar, trgovec z barvami v Ljubljani; četovodja Zvegel z Jesenic; četovodja Josip Lovše, Litija; desetnik Pavel Jamnik, Skofja Loka.

Dolžnost nam je, da Vam izrekamo našo iskreno zahvalo za dopošiljanje »Slovenca« v naše planine, iz katerega izvemo novice naših sijajnih zmag nad našimi sovražniki, si lahko mislite. S podvojeno močjo in vztrajnostjo prenašamo vse napore, ki nas zadenejo v visokih gorah, ko izvemo za tako sijajne uspehe naše vrste. In mi — mi smo živ zid na koroško-laški meji. Lah nima sile, ki bi predrla naše vrste. Njegove najboljše čete so porazene na naši kršni kraški zemlji. Zima nas je objela z vso svojo močjo, a nas ne zebe, ker smo dobro preskrbljeni z vsem potrebnim. Naši »hoteli« so majhni, a dobro utrjeni proti vsakemu vremenu. Peči imamo, drv pa tudi ne manjka, ker je povsodi dovolj gozdov. Veliko železa je že Lah zmetal v naše trde skale, a skala se ne zlomi, še manj pa naše vrste, ki so zarite v zemljo in za skale, pripravljene udariti na izdajalskega sovražnika. Sveti večer smo kaj lepo obhajali v naših »hotelih«. Božičnega drevesca sicer nismo imeli, pač pa smo bili bogato obdarovani z razno-

vrstnimi darili, ki so jih darovali naši domoljubi v zaledju. Vsem darovalcem izrekamo tem potom našo prisrčno zahvalo. Marsikateri vojak je utrnil na ta sveti večer solzo, ko se je spomnil svojih ljubih doma, ali tudi kje v kakem begunskem taborišču. A te solze niso bile zastoj — izdajalski sovražnik nam jih bo še krvavo plačal. Novo leto je pred durmi. Voščimo Vam vse, kar si sami od Boga želite. Upajmo pa vsi, da se vsaj ob letu kot zmagovalci združimo doma s svojimi ljubimi. Ti soč pozdravov Vam pošiljajo slovenski topničarji neke črnovoj. pozicijske baterije. Josip Zadnik, desetnik. — Mnogo srčnih pozdravov s severnega bojišča pošiljajo vsem Dolenjcem in Dolenjam, posebno dekletom in jim voščijo veselo in srečno novo leto. Posebno mnogo pozdravov pošiljamo Dvorjanom in Žumberčanom. Franc Ogrinc iz Kostivnice, Alojzij Kavčič, Fr. Hartman iz Selc, Krp Andrej iz Novega mesta, vsi pri nekem sanitetnem oddelku.

Podpisani slovenski topničarji neke črnovoj. pozicijske baterije na koroški fronti voščimo svojem prijateljem in znancem srečno novo leto 1916. Josip Zadnik, desetnik, Ivan Gregorič, predmojster, Sv. Ivan pri Trstu; topničarji Anton Kavčič, Gabrovica, Anton Grmek, Hruševica, Jernej Košuta, Prosek, Josip Fabjančič, Trst, Ivan Gravnar, Sv. Florijan pri Gorici, Matija Grbac, Korte, Istra, Cruigov Stefan, Lokavec, Obrekar Tomaž, Idrinja pri Bači, Ivan Rejc, Zageršče. — Z visokih snežnih planin pošiljajo pozdrave mladi slovenski fantje in želijo staršem in prijateljem veselo in srečno novo leto, v nadi, da ne ostanejo pozabljeni. Poddesetnik Karel Bradetič, Klenovščak; Viktor Keržič, Nadlesk pri Starem trgu; Logar Andrej, Mahne Josip iz Zorovnice pri Rakeku; Jakob Golanti z Rakeka; Čehovin Josip, Potoče; Šuligoj Anton, Vedrijan; Jurič Alojzij, Dobrava; Lenardič Anton, Kojsko; Ivan Brišček z Orleka; Ivan Rebula, Rubije. — Slovenski fantje nekega primorskega pešpolka pošiljamo z ruskega bojišča srčne pozdrave in voščimo vsem Slovencem in Slovenkam veselejše in srečnejše novo leto. Vivoda Franc, Cerknica; Žižmond Josip, St. Peter pri Gorici; Srebot Jakob, Košana; Černigoj Viktor, Trst; Suban Marij, Trst; Martinčič Anton, Ljubljana; Golob Andrej; Bukovo; Golja Ivan, Pulj; Zivic Alojzij, Černiče; Kalhar Franc, Stajersko.

Sv. večer ob fronti in v fronti.

V Solkanu, 27. decembra 1915.

To je bilo živahno na božično vigilijo. Vojaki so križali po ulicah, nosili pisma ali zavitke, ki so jih prejeli od svojih dragih daleč tam doma. Zopet drugi so nosili po hišah smrekova drevesa za sv. večer. Vsem je žarelo veselje iz obraza, dasi trka smrt na vrata. Toda kaj je to? Velika množica prihaja, pred njo pa — hripava harmonika. Dolga vrsta vojakov, konj in mul se vrsti pred menoj. Nesejo brez števila božičnih dreves in vse prepeva. Kam gredo? Oh v fronto nesejo »božič«, sveti večer. Koliko je naših junakov tam v strelskih jarkih, žalostno povešajo glave, se spominjajo, da je sveti večer in oni so v tujini. A njih častniki jih hočejo razveseliti, zato so napravili v strelskih jarkih prekrasno božičnico, junaki so dobili razne darove. A najlepše še le pride! Ko je nastala temna noč,

svoje nade, svoje goreče nade. Kot borne begunce nas vleče vlak v noč. In ko sine jutro bomo že daleč gori na severu. Mraz in grenkoba nas bodeta pozdravila — nas in naša prazna srca. Saj smo zapustili vse tam doli na našem jugu — svoje goreče nade, svojo srečo in življenje. Vse tuje, vse nepoznano na severu. Samo nebo je modro tam na severu, in nad nebom isti naš Bog kakor na jugu.

»Zlata deva — naša domovina...« Oči so skelele in ustnice so drhtele. Nikomur ni bil mari zamolkli grom topov onkraj lagun. Vse oči so zrle na mesto na naše sveto mesto. Sto src je molilo tisti trenutek za naše sveto mesto, ki je žarelo za nami v večerni zarji. Sto src je klicalo obupno k njemu. A mesto se je smehljalo kakor mati svojim otrocičem ko se zboje črne teme v izbi. In mati prižge luč. Plašne oči se zasmejejo, in otroška srca so spet mirna in polna poguma.

Stroj se je menda odpočil. Kajti pričel je pihati in se upirati. Potegnil je z vso silo, in vlak se je pomikal počasi ob morju, ob vinogradih in oljčnih gajih. Sto gri je vzkriknilo in sto robcv je mahalo mestu, ki se je pričelo skrivati tam za ovinkom. Obupen krik stritih src, ki so pustila vse tam doli — svojo srečo in tisoč gorečih nad. Prišel je grozni trenutek, ko je presiti vaga-

bund udaril svojega gostitelja. Hotel ga je vreči iz njegove hiše in se sam vgnezditi tam. Lepo se bo iztegnil tam. S potom svojega obraza je napravil gostitelj svojo domatijo udobno in bogato. Treba je vagabundu samo iztegniti roke — in imel bo vsega zadosti, vsega, kar so si pridobile s trudom pridne roke poštenega gostitelja. Zlata deva — naša domovina... In družina se je morala razkropiti Uboga in nesrečna beži zdaj v tuji, mrzli svet — brez nadeje, brez ljubezni. Saj je pustila vse tam doli na jugu.

Mimo vlaka so bežale oljke in lavorike. Vse gori do sivih proseških pečin se smeje pomlad. Sladka, južna pomlad. Sladka, južna pomlad. Bela hišica sredi zelenih vrtov in glasnih vinogradov. Sami slavci prepevajo tod okrog in slovenske srčne pesmi. Nad tem svetom diha pravljica, lepa pravljica, ki jo more roditi samo čarobna južna noč. Čutiš jo, če se vležeš pod tiho oljko in strmiš tja doli na večno morje, ki pošumeva pod tabo silne pesmi o naših junakih.

In vse to moramo zapustiti danes? Naložili so nas — borne begunce — na vlak, ko so pričeli grmeti topovi nad tihimi, smrtnimi lagunami. Zakrohotal se je vagabund in je udaril svojega gostitelja. Saj drugače ne zna. Ni Lah; saj mi je že pred tride leti

pravil pred o vagabundu, ki je hotel udariti svojega gostitelja. Muzal se je ded in se je vzravnal ponosno. Udaril se je s pestjo po junaških prsih, pa se je zasmejal. Pa sem vedel že takrat, da je ušel vagabund, še predno se je mogel dotekniti svojega gostitelja. Samo v oči mu je pogledal, pa mu je omahnila roka. Zaječal je in je ušel... Nad lagunami je grmelo, kot bi se smejala tam zlokobna pošast. Tuintam se šinil blisk na črnem zapadu, zagrmelo je še enkrat — potem pa je nastala za trenutek tišina.

Vlak je sopel težko, trudoma. Iz sednega voza je prihajal jok, glasen in obupen. Četvero otrok se je stiskalo k materi, suhi in veliki ženski in je jokala v enomer. »Kje je oče?« so ponavljale neprestano blede ustnice. A mati jih je gledala z velikimi, s solzami obrobjenimi očmi. »Čaka nas — na prvi postaji naš čaka,« je odgovarjala. A v duši jo je stiskala groza. Saj je vedela, da ni očeta, da ni moža več blizu. Izgubil je kdovekje svojo družino in jo išče zdaj kdovekje. Kam zdaj? Kdo bo skrbel zdaj za izgubljene? — Matere se je polastil strah. Ozirala se je vun med oljke in vinograde, kakor da bi bila prepričana, da stoji tam nekje njen mož. S krepkimi rokami bo ustavil vlak, stopil bo v voz in se poljal z družino daleč v mrzlo tujino... A oljke

vzdignil se je vojaški gospod kurat in v spremstvu šel v okope. Kaj je delal tam? Oh tam v podzemeljskih hodnikih in jarkih je o polnoči našim junakom pri daritvi sv. maše pokazal betlehemske dete, kralja miru. Kaka polnočnica! Kot preganjani prvi kristijani v katakombah, tako morajo naši od izdajavca preganjani junaki imeti svojo polnočnico v podzemeljski votlini. A stanovitnost prvih kristijanov dočkala je mir in katakomba so danes le spomin nekdanjih hudih časov. Tudi strelni jarki izgubili bodo v doglednih časih svoje vojake. Angeli že pojejo po zraku: »Mir ljudem na zemlji.« Strelni jarki pa nam bodo ostali drag spomin avstrijskega junaštva.

Tudi jaz sem dobil za božične praznike prekrasen dar, veliko presenečenje. Naši junaki bojevali so se pretični teden na dobrdopski planoti. Gotovo mora biti porušena tam kaka podružna cerkev. Našli so vojaki na planoti že skoro obrabljen mašni plašč, ki je brez vsake vrednosti. A vojaki so shranili cerkveno obleko kot dragocen zaklad in po ukazu nadporočnika F. prinesli so plašč k meni, ki so se z bojišča vrnili. Bil sem iznenaden nad tem darom. Točil sem solze veselja. Spoznal sem globok verski čut naših junakov. In mislil sem si, dokler ima Avstrija tako vere vojske, ni se ji bati. Saj sveta vera ravno uči zvestobo in junaštvo do domovine in vladarja.

Svete praznike preživeli smo žalostni. Niti polnočnice nismo smeli imeti radi bližine sovražnika, ki bi bil brez dvojbe streljal v cerkev, ko bi bil videl razsvetljeno.

Voščimo nesrečni goriški Slovenci od fronte vsem po širni domovini živečim rojakom: Veselo novo leto! Bog daj, da bi se uresničile naše želje.

Jakob Rejec, župnik.

Pogrešane družine s Primorskega.

Avgust Gabrijelčič iz Ložice pri Plavah v Soški dolini, bivši vojni ujetnik v Srbiji, sedaj pri nad. kadru 27. dom. pešp. 1. stot., 5. vod v Admontu, Stajersko, išče svoje starše, brate, sestre, prijatelje in znance iz Soške doline, od katerih ni glasu že od začetka italijanske vojske. Če kdo kaj o kom ve je naprošen, da javi. — Karel Reja, k. u. k. Reserve-Sanität-Abt. 20/I., vojna pošta 606, išče Antona Cadež iz Kozane. — Iščem sestro Antonijo Stanovšek, doma iz Gorice; nadalje iščem Franca Stanovšek, doma iz Poljčan pri Mariboru. Prosim kdor ve za nje, naj sporoči. Ivan Možina, Flüchtlingslager, Bruck a. n. Leitha, Baracke 7. N.-Ö. — Kdor zna kaj o družini »Bau« iz Lokve št. 81 pri Divači, naj sporoči na naslov: Bau Maks, Mil.-Ab.-Abt. 209/97. IV. Reservekorps, Süd-Ost, Feldpost. — Jožef Kuk, bivajoča v Trstu ulica Acquedotto 67 poizveduje po sestri Ani, begunkinji iz Gorice in znaniki Mariji Humar, bivajoči pred vojsko na Doblarjih št. 4 pri Ročinju. — Ob priložnosti blagovoliite prosim, v Vašem velenjenem listu priobčiti: France Hrovat, bivši gimnazijec v Gorici, doma iz Loga pri Sež. Soči, kje se muči. Poprašuje Marija Melihen, Trst, Corso 17/III. — Frančiška Drakonja služkinja, bivajoča v Trstu, ulica Rimota 15/II. (Rovis) poizveduje po svojem očetu Antonu iz Gorice vasi št. 23 pri Kanalu, po bratu in štirih sestrah, kje da se nahajajo. — Kje se nahaja moj brat Mugerli Franc,

so bežale, in mali otroci so ponavljali vedno glasneje: »Kje je oče? O, mati, kje je oče?« — A mati je molčala. Še vedno je zrla na vinograde in je gladila najmlajšega sinka po mehkih kodrih. A sama ni vedela, ne kam, ne kod. Samo to je vedela, da se spusti na zemljo kmalu noč in da izgine modro morje v nekaj trenutkih za skalnatim ovinkom. A kaj potem?...

Vlak se je bližal ozki zarezi med morjem in strmim pobočjem. Na vinograde in oljčne gaje je legel mrak. Ležali so že za nami in so bili kakor mrtvi. Zdelo se je, da je šla pravljica daleč od njih, ker jo je vznemirilo grmenje topov. Mogoče je videla ljudi, ki so jo zapuščali in je niso marali več obudovati. Umaknila se je nazaj na proseške pečine in se je skrila med kamenjem.

Po vozovih je utihnilo vse. Čulo se je samo še pritaženo jokanje otrok. A vse drugo je zamrlo. Tope oči so strmele na morje in vinograde. Tuintam pridružen vzklik... Vlak je puhaj močnejše in glasneje. Zabobnelo je pod kolesjem — vlak je zapeljal med ozko zarezo. Izginilo je modro morje, izginili vinogradi in oljčni gaji. Hipoma se je razgrnil pred nami kraški svet s svojimi dehtečimi cvetovi ki ornamljajo človeka v lepih pomladnih dneh. Nizko grmičje in skale kakor bi bile s srebrom pokrite.

vojak, doma iz Breščine, občina Idrija, Primorsko. O njem se ne vem nič, od kar se je vojski z Italijanom pričela. Mugerli Alojzij, Steinklamm bei St. Pölten, Baracke 59, N.-Ö. — Išče se Janez Medvešek, Marija in brat Peter. Išče jih njih sin, oziroma brat Medvešek, Tešinj, Reservespital II., Slezija, Krankenabt. 4. —

Tisza o naši bodočnosti.

Budimpešta. (K. u.) Pri letošnjem običajnem novoletnem sprejemu je v imenu delovne stranke pozdravil ogrskega ministrskega predsednika grofa Tisza poslanec Berzeviczy. Na pozdrav je odgovoril grof Tisza:

Zmaga je v naših rokah. Meča vkljub temu še ne smemo odložiti. Vprašanje je le še, koliko časa, koliko požrtvovalnosti in hrabrosti še potrebujemo. O zmagi sami ni več dvoma.

O bodočih nalogah je izvajal: Narodno politiko mora voditi glavno načelo, da bo imelo zelo veliko privlačno silo na naša neogrška plemena, ki stanujejo v naši domovini. V minulem letu smo pridobili na bogatih izkušnjah, ki dvignejo srce. Tisti med nami so imeli prav, ki niso nikdar dvomili na požrtvovalnosti in zvestobi vseh rodov, dasi so posamezniki ali gotove plasti mnogokrat žaljivo nastopale. V tej vojski smo lahko opazovali, da tisočletna ogrska država ni samo domovina 10 milijonov Madžarov, marveč 20 milijonov ogrskih državljanov, ki so s popolnoma enako zvestobo in požrtvovalnostjo v težkem času stiske in poizkušnje zvesto stali na strani domovine. Domoljubna zveza vseh živih sil države se je posebno izkazala v največji meri na Hrvatskem in v Slavoniji, ker vsesrbska agitacija, katere brezmejno zlobo smo spoznali šele neposredno pred vojsko, grozi tudi hrvatskemu narodu. Ogrska se ni mogla boriti proti vsesrbskemu gibanju brez pomoči Hrvatov, a hrvatskemu narodu bo to gibanje zadalo smrtni udarec, če ne nastopi združen z madžarstvom najodločnejše proti temu pokretu.

Glede na Avstrijo smemo upati, da je vojska definitivno vse pomedla, kar je stalo napoti medsebojnemu sporazumu in skupnemu delu. Mislim, da ni danes nobenega avstrijskega domoljuba, ki bi ne uvidel, da je ojačenje narodne ogrske države najvažnejši predpogoj procvita in konsolidiranja monarhije. Avstrijsko domoljubje pri nas vedno najživahnejše umevamo in ž njim najtoplejše simpatujemo. Saj je za nas Ogrje življenjski interes močna in za akcijo sposobna Avstrija. Na Ogrskem smo vedno smatrali za svojo nalogo, da smo podpirali centripetalne sile v Avstriji. Vsekakor se mora avstrijsko domoljubje odreči starim skupno državnim tendencam. Upam z gotovostjo, da je vojska pojasnila definitivno v tem oziru nazore, da se v Avstriji brez pridržka sprejme dualizem in enakopravnost med Avstrijo in Ogrsko in da izprevidijo, da se da vzore avstrijskega domoljuba še najboljšo udeleževati s podporo avstrijskega naroda. (Zivahno pritrjevanje.)

O naših zaveznikih je izvajal ogrski ministrski predsednik:

Vprašanje o združitvi vseh sil se ne more ustaviti na naši meji, marveč mislimo tudi na tiste zaveznike, katerih desetletno trajno prijateljstvo je

zagotavljalo svetovni mir v preteklosti in ga bo čuvalo tudi v bodoče po vojski. Ta zveza se je še npravno in razveseljivo razširila s pridružitvijo Turčije in Bolgarije. Tako dosežemo, da moremo na desni in na levi strani izpolnjevati svoje zgodovinsko poslanstvo. Kakor v preteklosti, tako ostane to poslanstvo tudi v bodoče definitivno. Naša zveza ne grozi nikomur, a se tudi nikogar ne boji. Naloga naše zveze je zagotoviti mir, neodvisnost in gotovost, da se more doseči višji gospodarski in kulturni razvoj. Zveza ni nastala po kombinaciji roparskega pohoda, ki hoče osvojevati. Trajen temelj naše zveze tvori skupnost interesov, ki tvorijo istočasno varno jamstvo medsebojnega zupanja in prijateljstva. Ta zveza se bo p zmagovito izvojevani vojski na življenje in smrt še bolj globoko utrdila v dušah in nam bo podelila po vojski tisto varnost, da se moremo v popolnem miru posvetiti blagodejnim nalogam miru. (Zivahno dolgo trajno ploskanje in pritrjevanje, Eljen! klici).

Nasilstva Francozov in Angležev v Solunu.

Sporazum aretirali v Solunu generalne konzule Avstrije, Nemčije, Turčije in Bolgarije z osebnim konzulatom.

Pariz. (Kor. ur.) Agence Havas poroča iz Aten 30. dec.: Ker so napadla sovražna letala, so sklenile vojaške oblasti, naj se izženejo konzuli Avstrije, Nemčije, Turčije in Bolgarije. Konzulate so obkolile čete. Konzulom je ukazano, naj takoj odpotujejo.

Pariz. (Kor. ur.) Agence Havas poroča iz Aten: Na francosko bojno ladjo »Patrie« so privedli nemškega, avstrijskega, turškega in bolgarskega generalnega konzula.

Milan, 2. januarja. (Kor. ur.) »Corriere della Sera« poroča iz Soluna: V vseh štirih konzulatih so zaprli 51 oseb. Med njimi se nahaja tudi uredn. lista »Nouveau Siecle«. Na konzulatih se nahajajo še štiti, a vhode stražijo angleški in francoski vojaki. General Sarraill je izjavil zastopnikom grških oblasti, ki so protestirali radi aretacije konzulov in ker so preiskali njih pisarne, da je upravičen za to, a da bosti končno odločili angleška in francoska vlada.

London, 1. januarja. (Kor. ur.) »Times« poročajo iz Aten: Aretirali so v Solunu 62 oseb konzulatov osrednjih velevlavstvi. Bolgarskega konzula niso dobili in ga zato niso mogli aretirati.

Milan, 1. januarja. (Kor. ur.) »Secolo« in »Corriere della Sera« poročata iz Soluna: Iz nekega letala v Solun vržena bomba je ubila 17 angleških in francoskih vojakov. Nasproti protestom, ki jih je vložil v imenu grškega notranjega ministra Gunarisa solunski prefekt in v imenu generala Moschopoulosa njegov pobočnik pri angleško-francoskem vojnem poveljstvu radi nasilstva proti konzulom in njih 60 osebam, se je sklicevalo vojno poveljstvo baje na polet letalcev nad Solunom, ki je tako po sovražniku izpremenjen v vojno ozemlje. Angleške in francoske patrolje pod poveljstvom častnikov so zaplenile tudi arhive. Avstrijski konzul je protestiral. V bolgarskem konzulatu so našli tudi tajnika bolgarskega zunanjega ministrstva Abranofa in ga aretirali. Aretiranje so predvsem prepeljali v vojno poveljstvo, kjer so jih kratko obvestili o razlogih odredbe. Odpeljali so jih nato na francosko oklopnico »Patrie«.

povedovati to pravljico v tujini. A mrzle oči nas bodo gledale in tuja srca nas ne bodo razumela. Saj smo samo begunci in nimamo ničesar... A če ne bomo razumeli naše pravljice, nam ne boče mari tega. Kaj za to! Samim sebi bomo pripovedovali tisto krasno pravljico. Ko bo zima in sneg in ko bomo trepetali mraza. In tedaj bo zašumelo krog nas naše morje; solnce tihega juga bo vzšlo in gorki žarki nas bodo objeli. Zadehteli bodo oljčni gaji in naši slavci bodo zapeli. O, zemlja naša na daljnem jugu! Zlata deva — naša domovina...

V duši me je peklo in oči so me skelele. Š pridnimi rokami, z vojaškimi napori si je ustvaril človek svojo srečo. Ravno se je nasmehljala prvokrat. Pa je prišlo nekaj strašnega iz črne teme. Zbala se je sreča, pa se je skrila kdovekam. In človek stoji spet sam — s praznim srcem in siromašen in uboren. Kam greš zdaj, slabotni popotnik, s svojo revščino? — A glej! Sem iz nasprotnega kota je pristopical mal dečko kodrastih las. Svoje objokane oči je uprl za trenutek vame in se je oprjel mojih kolen. Nasmehnil se je trudoma in je sklonil glavo.

In tedaj sem ga dvignil in ga posadil na svoja kolena. Ničesar ni izpregovoril; samo glavico je naslonil tesno na moje prsi in je dihal naglo.

Atene. (Kor. ur.) Reuter: Grška je vložila protest, ker so aretirali v Solunu konzule, ker se je kršila njena suvereniteta.

Berlin, 2. januarja. (Kor. ur.) Wolffu se poroča iz Aten: Tu je povzročilo poročilo o aretaciji avstrijskega, bolgarskega nemškega in turškega konzula v Solunu največje ogorčenje. Grška vlada je energično protestirala.

Sofija. (Kor. ur.) Agence Telegraphique Bulgare: Aretacija konzulov v Solunu je povzročila na Grškem vihar ogorčenja, ker se je na tak način kršila suvereniteta grške vlade. V Bolgariji so tudi zelo ogorčeni. Ministrski svet je sklenil, naj se v povračilo zapro uradniki Anglije, Francije in Srbije, ki so ostali še v deželi, ko so odpotovali njih šefi, poslaniki. Na svobodo jih šele izpuste, ko izpuste Francozi konzula in njegovo osebo.

Carigrad, 2. januarja. (Kor. ur.) Porta je po veleposlanštvu Združenih držav energično protestirala, ker so zaprli v Solunu konzula in uradnike otomanskega konzulata. Trdi se, če jih po posredovanju Grške ne izpuste, Turčija nastopi z nasilstvi proti državljanom četverosporzuma.

Pariz, 2. januarja. (Kor. ur.) Posebni poročevalec lista »Echo de Paris« brzojavlja iz Soluna dne 1. januarja: Izgnance so spravili z oklopne ladje »Patrie« na neki parnik, ki je takoj odplul neznan kam. Solunski prefekt je poslal generaloma Sarail in Maone protest. Sarail je izjavil na poročevalčevu vprašanje: »Angleški general in jaz sva ravnala po poznavanju zadeve. Izvršila sva vojno odredbo.«

Rumunska žornica.

Take Jonescu govori.

Bukarešt, 1. januarja. Poslanec Stere je nadaljeval svoj govor in je rekel, da tisti delajo veliko napako, ki hočejo politiko brez Besarabije. — Poslanec Conanesti priporoča, naj se uresniči ves rumunski narodni ideal in naj se ne pozabi, da je tudi Besarabija rumunska zemlja. Vzeli bomo tisto, katero bomo mogli. Vojaški položaj osrednjih sil je ugoden, zato ne dvomi o njihovi zmagi.

Nato je začel govoriti Take Jonescu. Postavil je trditev, da sporazumu štirih štiti narodno neodvisnost narodov, dočim osrednji sili podpirata reakcijo in je nato nadaljeval: Pravijo, da ima Rumunija nalogo Rusiji zabraniti dohod do morja. Rusija pomenja gotovo za nas nevarnost, kakor je vsak velik sosed nevaren majhnemu. Rusija nas je hotela priklopiti, pa tudi Avstrija hoče to. (?) Prva cena, katero bomo morali plačati za zadržanje Rusov na potu do morja, bo uničenje ogrskih Rumunov. Če ne gremo danes Rusiji na pomoč, se bo ogrska suvereniteta razlila preko nas. Govornik je nato opisoval položaj pred vojno. Kakor se je obnašal nemški cesar, bi se dalo soditi, da vojska ne bo izbruhnila. Tudi kralj Karol je sodil, da se bo dalo mir vzdržati še kakih štiri do pet let. Za Rumunijo je tedaj obstajala skrb, da bi morala ostati zvesta svoji pogodbi, če bi oni, kateri so izzvali k vojni, mogli stvar tako naslikati, kakor da so oni izzvani; kajti Rumunija bi se ne mogla poprijeti nazora velikih držav, ker je mala država, ki nekaj drži na svojo čast. **Rumunska pogodba je politično umrla s kronskim svetom, pravno pa z vstopom Italije v vojno.** Še na predvečer kronskega sveta je bil govornik mnenja, da Rumunija nikdar ne more iti z Avstrijo. Govornik nato opisuje, kako je prišlo do pogodbe. Sklenili so jo, da bi z Avstro-Ogrsko živeli

v miru. Bila je to zveza strahu. Ni bila brez koristi za nas. Dobili smo denar, četudi se ni bilo čuditi, da smo kot zavezniki dobili denar. Imeli smo mir. Naše brate na Ogrskem so manj tlačili. Toda Sedmograški se nikoli nismo mogli odpovedati, četudi je leta 1893. Stolovan v neki interpelaciji govoril o možnosti, da bi Rumunija znala postati večjezična država, s čimer je mislil, da bi se mogla razširiti proti Bolgariji. V letu 1913. naša akcija nekaterim veslesilam ni ugajala, drugim pa. **Tem se moramo danes pridružiti, ko Srbije ni več,** Bolgarija pa služabnica Avstrije in mi v smislu starih tradicij držimo Karpate zaprte. Seveda nas vojna ni našla materielno, če tudi ne moralno oboroženih. Enointrideset let smo živeli v stanju lenobe. Toda danes ne verovati v moč dežele, bi bilo zločinsko.

Govornik nato našteva od Lvova pa do bolgarske vojne vse trenutke, ko bi vlada morala napovedati vojno, četudi bi bile potrebne žrtve. Proti Srbiji smo imeli gotove obveznosti. Mi bi Nemcem zabranili, da ne bi prodrli proti jugu in prepričali bi bili uničenje Srbije. Tedaj bi lahko storili mi to, za kar bi tudi 10 milijonov ententinih vojakov ne zadostovalo. **Naš rod, ki je tako malo pripravljen na junaški pogum, mora storiti vse za uresničenje tega dela, mora misliti na napredek, ki cvete deželi, katerega večja.** (Ploskanje pri manjšini.)

Bukarešt, 31. decembra. (Kor. urad.) Oficijozna »Independance Roumaine« pravi o govoru Take Jonescuja: Gotovo je imel včeraj srečen dan. Imel je lahko vlogo, ker je zagovarjal priljubljeno stvar.

Carp odgovarja.

Bukarešt, 1. januarja. (Kor. ur.) Carp je odgovarjal včeraj Take Jonescu. Izvajal je: Take Jonescu se sklicuje na nek moj govor, v katerem sem izjavil, da ne moremo pritrjevati povračilu Besarabije in da moramo ostati gospodarji izlivov Donave. Tega mnenja sem še danes. Jonescu je izkušal svojo premoč nad svojimi nasprotniki in trdi, da je povzročilo vojsko nemško zatiranje in da bo zmagala svoboda in demokracija. Jonescu ni bil vedno tako velikodušen. Svoječas se je zavzemal, naj ne računa rumunska politika z začasnimi koristi. Pred enim letom se je zavzemal za nevtralnost, zdaj se zavzema za vojsko in pravi, da so bojzljivci tisti, ki se ne strinjajo z njim. Je-li imel takrat prav ali ima prav danes? Ne takrat in ne danes, ker ni nikdar branil pravega svojega prepričanja. Kakor takrat smo tudi danes priče novega njegovega izpreminjanja. Talent ne upravičuje vseh izpreminjanj, kakor tudi ne upravičuje lepota vsakega onečastčenja. Pravijo, pogodbo z osrednjima silama smo sklenili iz strahu. Ko me je poslal rajni kralj radi donavskega vprašanja v Berlin, sem poročal, da zahteva naša korist nastopiti skupno z Avstrijo. Ko sem se vrnil v Rumunijo, sem proučeval položaj Rumunov v monarhiji in sem se prepričal, njih usodo moremo izboljšati le, če jih osvojimo ali pa če odnehavamo. Osvojitev ni bila mogoča, ker bi bil predpogoj, da se razbije monarhija. Kot osamljenci smo morali odnehavati. Če hočemo osvojevati, moramo postati močni in vzeti Besarabijo. Predno moramo misliti na ves ideal, izkušajmo, da dosežemo, kar je mogoče. Vsled teh pomislekov se je sklenila pogodba. Tudi danes ne smemo niti misliti nato, da bi šli čez Karpate. Če zmaga sporazum, vemo iz ust ruskega ministrskega predsednika, kaj nas čaka. Rusija hoče morske ožine, izliv Donave in Galicijo. Bolgari so razumeli, da rabi potem Rusija

Rahla ploha je bila ravnokar ponehala. Črički so prepevali glasneje, in opejen, sladek vonj se je širil širokookrog. Večerilo se je vedno bolj, in tam na zapadu, sredi oblakov se je prikazala tupatam velika zvezda... Vlak je obstal sredi grmičja. Tišina je vladala po vozovih, kakor da bi spalo vse. A nihče ni spal. Podpirali so si z rokami glavo, in oči so strmele v tla. Oči so bile vlažne in obrvi namršene. Le tam sredi vlaka sta se držale dve mladi deklici okrog vrata. S čistim, drobnim glasom sta prepevale kdove zakaj tisto pesem: »Kjer ptički prepevajo, kratek čas delajo — tamkaj bo moje veselje...«

Noč je legla na kraški svet. Le tam v bližini so se svetile bele skale in na nebu je zasvetila tupatam drobna zvezda. Tišina je vladala nad zemljo. Samo črički so prepevali. Zrli smo v temo, a v naših srcih je bilo toliko gorja. Glej, čez toliko ur vzide solnce — a kje je naša domovina? S solničnimi žarki in sladkim pravljicami prepojena domovina? Naša sreča je ostala v nji, naše življenje je navezано nanjo — a mi moramo bežati od nje, daleč, daleč, kjer nas ne pozna nihče. Revni in siromašni smo, pa nimamo drugega kakor solze v očeh, v srcu spomine, a v duši pravljico, ki drhti v lepih dneh nad našo domovino. Pač bomo hoteli pri-

»Ali si zaspan, dečko?« — A dečko me je pogledal s svojimi velikimi, temnimi očmi in ni izpregovoril. Samo tesneje se je stisnil k meni in je nagnil spet kodrasto glavico. In tako je sedel dolgo na mojih kolenih. Le tupatam je vztrepetal kakor preplašena ptička. Gotovo je sanjaril o naši pravljici, ki diha tako mehko nad našim solničnim jugom.

Molk, ki je vladal že nekaj časa v našem vozu, je prekinil hipoma preplašen krik. Tam v ozadju je vstala mlada, lepa ženska. Stiskala je k srcu majhnega, v povoje zavitega otročiča, in njene oči so se svetile tako čudno. »Pravijo, da so ga ustrelili,« je govorila in se je tresla mrzlično. »A temu ni tako. Moj mož je pogumen in močan... Tisoč Lahov bo podavil in bo prišel čez mejo, da se vojuje sredi naših. A Laha bo podavil, vam rečem... Moj Just... Ženska se je zgrudila hipoma na klop in je zalhtela krčevito. Z divjo strastjo je pričela poljubovati otročiča, ki je plakal na ves glas. Toda naglo se je dvignila in je skočila k oknu. Hotela je planiti skozenj in naj, so jo zadržali ljudje. »Just, moj Just! Saj te niso ustrelili Lahit!« je vpila, in debele solze so ji tekale po blelih licih. Priletna gospa ji je iztrgala otročiča iz rok, in vsi so pričeli tolažiti nesrečnico, ki se ji je nenadoma zmedlo v glavi. A

niso je mogli pomiriti. Neprenehoma je klicala moža in se je hotela vreči skozi okno, češ, da jo čaka tam ob progi njen Just, ki ga hočejo Lah ubistreliti. Naposled se je vendarle nekoliko pomirila. Stisnila se je v kot in strmela topo predse. Le preko lic so ji drsele solze in venomer je ponavljala s pridrušenim glasom: »Just, moj Just...«

Šepetaje so govorili ljudje o nji. Pred tednom je šel njen mož v Italijo, da uredi tam zadnjo zadevo — bil je trgovec. A zajela ga je vojna in mu je zaprla pot v domovino. Nesrečna žena je obupala. Grozen je bil zanjo tisti dan. Sama ni vedela, ne kam, ne kod. Sedla je na zadnji vlak. Živci so ji odpovedali in misli v glavi so ji zmedle. »Just, moj Just!« je tarnaia, in njene blazne oči so se ozirale nemirno po vozu. Ustnice so ji trepetale, in vse telo ji je drhtelo kakor v mrzlici.

Stroj je zapiskal presunljivo in je potegnili vozove za sabo. Dečko na mojih kolenih se je zdrl in je vpil vame svoje velike oči. »O, kam?« je zajecjal in se je stresnil. A nisem mu vedel odgovora. Naslonil sem se k oknu pa sem strmel v noč. Še so prepevali črički po kraških kotanjah. Sladek vonj je prihajal iz noči — vonj ki je hotel leči na dušo da uteši veliko, skelečo bol — bol, ki jo nesejo ti ljudje v široki svet. Kdovekam, kdovekod...

pot po suhem v Carigrad. Zato se nastopili proti Rusiji. Rumunske politike ne sme voditi srce in se ne sme nikdar popolnoma podvreči politiki kake velesile. Sledila bo vedno tislemu, ki razvije v Evropi zastavo proti zasedbi s severa. Ta slavna zastava se nahaja v rokah osrednjih velesil. Popolnoma napačna politika bi bila, če bi podredili obstoj rumunske države začasnim koristim Rumunije v drugih deželah. Karpatsko vprašanje se ne reši v Karpatih, marveč onstran Pruta.

Po Carpovem govoru, ki so ga zelo odobraval, je govoril poročevalec, ki je naglašal, vladi se ne more čestitati, da je zamenjarjala koristi dežele. Konservativci Arion izjavi: Konservativna stranka se zavzema za politiko dejstev. Če ostane v bodoče položaj, kakršen je zdaj, bo sli politika na strani osrednjih velesil.

Ministrski predsednik Bratianu opozarja, da vlada o mednarodni politiki ne more govoriti, kar pa ne pomeni, da odobrava vse, kar se je tu govorilo. Adresa se nato sprejme z 82 proti 2 glasovoma. Zlornica se odgodi do 2. februarja.

Velika bitka v vzhodni Galiciji. — Vsi ruski napadi odbiti. — Ogromne ruske izgube.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.
Dunaj, 31. decembra. Uradno se razglša:

Prostor pred našo bojno črto ob Stripi med Bučačom in Wicnioucykom je tvoril tudi včeraj pozorišče ponovljenih in z močnimi silami izvedenih ruskih napadov. Sovražne naskakovalne čete so se zopet razbile kakor prejšnje dni v ognju hladnokrvno hrabrih čet Pflanzler-Baltinove armade. Ponehala je začasno ob spodnji Stripi in ob besarabski bojni črti delovanje sovražnika, ki se je močno utrudil ob zadnjih bojih. Izgube Rusov v minulih dneh na vzhodnogaliških bojiščih presegaajo povsod navadno mero. Ležalo je tako ob Stripi pred odsekom neke stotnije 161, pred odsekom neke druge stotnije pa 325 ruskih mrličev. Ob zgornji Stripi, ob Ikvi in ob Putilovki nobenih posebnih dogodkov. Odbili smo zopet ob potoku Kormin in ob Stripi več ruskih napadov.

Dunaj, 1. januarja. Uradno se razglša:

Bitka v vzhodni Galiciji traja dalje z nezmanjšano ljutostjo. Težišče bojev na naši bojni črti se je nahajalo tudi včeraj ob srednji in ob spodnji Stripi. V prostoru severovzhodno od Bučača so pričele nekoliko po opoldnevu delovati množice artiljerije, ki so streljale do večernih ur. Sovražnik je pričel nato napadati. Njegovi oddelki so prodrli v številnih napadalnih valovih mestoma štiri- do petkrat do naših žičnih ograj, a so se vedno in povsod zrušili osled uničujočega učinka našega streljanja. Sovražnik se je ponoči umaknil v svojo 600 do 1000 korakov oddaljeno izhodno postojanko; na bojišču je pustil na stotine mrtevcev in težkih ranjencev.

Ista usoda, kakor ob srednji Stripi, je doletela tudi napade, ki so jih izvedli Rusi pri Jaslowicu južno od Bučača in pri Usieccku ob Dnjestru.

Na besarabskem bojišču je potekel dan zopet primeroma mirno.

Postojanka armade generala grofa Bothmerja ob zgornji Stripi v vojni skupini Böhm-Ermollj ob Ikvi se je nahajala v ognju sovražnega topničarstva.

Pri armadi nadvojvode Jožefa Ferdinanda so razkropili ruski bataljon, ki je prizkušal prodirati južno od Berestiany.

Ob ovinku Stira severovzhodno od Čartoriska so nenadoma z uspehom napadle nemške in avstrijske čete sovražne prednje postojanke.

Pri Kolodiji zahodno od Rafaelowke smo odbili napad.

Dunaj, 2. januarja. Uradno se poroča: Sovražnik je pričel zdaj zopet nadaljevati svojo ofenzivo proti besarabski bojni črti Pflanzler-Baltinove armade. Poizkušal je že v novoletni noči dvakrat in naslednje dopoldne prav tolikrat brezuspešno, da vdre v naše utrdbe; nato je ob 1. uri popoldne iznov močno napadel utrdbe pri Toporovcu, pa so ga hrabri branilci odbili v boju moža z možem. Dve uri pozneje je na istem prostoru prodiralo šest ruskih polkov, a so jih večinoma zopet vrgli. Boj se ni zaključil le v odseku nekega bataljona. Izgube sovražnika so izredno velike. Sovražnik je napadel zjutraj na dan novega leta tudi našo bojno črto ob Stripi severovzhodno od Bučača. Napad se je izjalovil ravno tako kakor naskok Rusov na neko utrdbo severovzhodno od Burkanova.

Število v vzhodni Galiciji tekom enega tedna dovedenih ujetnikov se približuje številu 3000.

Južno od Dubna in pri Berestjani v pokrajini Kormin so odbili slabše sovražne oddelke.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Take Jonescu v senatu.

Bukarešt. (Kor. ur.) V seji senata 31. m. m. je utemeljeval Take Jonescu svojo interpelacijo proti Sionu, ker je kot državni uradnik v »Moldovi« osrednjima velesilama prijazen članek objavil. Sion ni bil kaznovan, kar dokazuje, da odobrava vlada propagando za nastop Rumunije na strani osrednjih velesil. Notranji minister Mortzun: Siona sem obvestil, naj se kot uradnik ne udeležuje politike. Tudi ministrski predsednik graja Sionov nastop. Take Jonescu: Z odgovorom ministra nisem zadovoljen. Če Sion ne zapusti svojega mesta, pomenja to, da nam ne vlada več naša, marveč ogrska vlada. Izjava povzroči ropot. Predsednik zahteva, naj Jonescu prekliče, a ta noče. Predsednik ga ukori in izjavi, da senat v bodoče ž njim ne bo več tako potrpežljiv, kakor dozdaj. Mortzun: Jonescova razburjenost na nobena ne vpliva. V trenutku, ko je Sion obžaloval, kar je storil, je zadeva rešena. Senat se nato odgodi do 2. februarja.

več brezkoristno žrtvovati. Nadaljevanje vojske za vsako ceno je politična kardinalna napaka.

NEMŠKI ZRAKOPLOV NAD RIGO.

Petrograd, 30. decembra. (K. u.) Listi poročajo, da je obmetaval dne 22. decem-

bra nek nemški zrakoplov rusko predmestje Rigo z večjim številom bomb.

UVOZ VŽIGALIC V RUSIJO.

Petrograd. (Kor. ur.) Vlada je dovolila, da se sme do 14. januarja 1917 uvoziti v Rusijo do tisoč milijonov vžigalic prosto carine.

Na Balkanu.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 31. decembra. Uradno se poroča:

Nič novega.
Dunaj, 1. januarja. Uradno se razglša:

Pri Peči so zopet izkopali štiri topove, ki so jih zakopali Srbi.

Ob Tari praske.

Dunaj, 2. januarja. Uradno se poroča: Nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 31. decembra. Veliki glavni stan:

Nobenih posebno važnih dogodkov.

Berlin, 1. januarja. Veliki glavni stan: Nič novega.

Berlin, 2. januarja. Veliki glavni stan: Položaj je neizpremenjen.

Vrhovno vojno vodstvo.

× × ×

Črnogorsko uradno poročilo.

Cetinje, 29. decembra. (Kor. ur.) Na sandžaški bojni črti smo uničili nek oddelek in ujeli 15 mož. Na naši južni bojni črti smo odbili sovražen napad na Botcejde (na zemljevidu kraja ni). Avstrijski so zopet vzeli Raskovo Goro, ki jo utrjujejo. Na bojni črti Lovčen smo odbili sovražnika, mu zadali občutne izgube in ujeli nekaj mož.

Cetinje, 28. decembra. (K. u.) Na obeh straneh cele bojne črte sandžaške armade so živahno streljali s topovi. Sovražnik napada dalje ob bojni črti na Lovčenu pri Raskovi gori (na zemljevidu ni zabeležena). 3dnevnom trdem boju, v katerih so streljali iz utrdb in iz vojnih ladij pri Kotoru, so se Avstrijski umaknili. Naše čete so jih zasledovale.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 29. decembra. (Kor. urad.) Orientska armada: Naša letala so obstreljevala 29. dec. bolgarske parke in tabor pri Petiku, vzhodno od jezera Doiran. Z grške meje se nič ne poroča.

× × ×

Čivoritov savskega mosta pri Belgradu.

Dunaj, 1. januarja. Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Dne 23. dec. je bil slovesno blagoslovljen zopet popravljeni 460 m dolgi savski most pri Belgradu, ki otvarja neposredno železniško zvezo osrednjih velesil z Bolgarijo in Turčijo.

Sestanek bolgarskega kralja z nadvojvodo Friderikom.

Dunaj, 1. januarja. Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Po slavnostni otvoritvi savskega mosta pri Belgradu se je odpeljal maršal nadvojvoda Friderik v Smederevo kamor je došel bolgarski kralj Ferdinand s princem Cirilom.

Obstreljevanje Drača.

Cetinje, 1. jan. (Kor. ur.) Med obstreljevanjem Drača 29. decembra po

nekem avstrijskem brodovju je pričel goretati parnik »Midiel«, ki je vozil približno 6000 ton živih namenjenih Črnigori. Živila so izgubljena.

Preskrba Črne gore z živežem preprečena.

Cetinje. (Kor. ur.) Uradno se je dne 30. decembra razglasilo: Preskrba Črne gore z živežem je postala popolnoma nemogoča. Položaj postaja vsak dan težavnejši. Avstrijski podmorski čolni napadajo na našem in na albanskem obrežju jadrnice in parnike. Pri Dulčinju so potopili dne 29. decembra neko z živežem naloženo jadrnico, danes je pa dohitela ista usoda pri Sv. Ivanu Meduanskem nek parnik z 2000 tonami živil.

Srbski državni zaklad v Parizu.

Marseille, 31. decemb. (K. u.) »Agence Havas« poroča: Srbski državno zaklad, katerega je semkaj pripeljala neka križarica, prepeljejo v Pariz. Z ravno isto križarico so semkaj dospeli člani ruskega poslanstva v Srbiji.

Sodelovanje bolgarskih čet na ostalih bojiščih.

Berlin. Bolgarski vrhovni poveljnik Žekov je izjavil na vprašanje: ali bi se bolgarske čete v slučaju potrebe udeležile ofenzive svojih sovržnikov na zahodu, sledeče: Ne verujem, da bi nastala taka potreba. Nemčija in Avstrija sta sami dovolj močni, da odbijati take napade ali da iz lastne moči iščeta omenjene odločitve. Tudi še morajo Bolgari končati svojo nalogo na Balkanu. Nočem pa reči, da bi, če bi nastala potreba sodelovanja bolgarskih čet na drugih bojiščih kot na Balkanu, mi ne bili radi pripravljeni na to.

Kralj Peter obišče grškega kralja.

Berlin, 2. januarja. (K. u.) Privatni dopisnik Wollfovega urada javlja iz Aten: Govori se, da se bo podal kralj Peter iz Soluna, kjer je stopil na krov francoskega torpednega rušilca, v Atene, da obišče kralja Konstantina. Kralj Peter zaenkrat v Solunu ni šel na suho ter je na krovu torpednega rušilca sprejel obisk generala Sarraill in Maone ter grškega generala Moschopoulos.

Vojvoda Mišić namestnik vojvode Putnika.

»Temps« poroča iz Skadra, da je zbolel vojvoda Putnik. Dokler ne ozdravi, ga bo nadomestoval vojvoda Mišić.

Bolgarsko sobranje.

Sofija, 31. decembra. (Kor. ur.) Sobranje je odobrilo vojni kredit v višini pol milijarde.

Bolgarija in Avstrija.

Predsednik bolgarskega sobranja je ob novem letu poslal prisrčne častitke predsedniku avstrijskega državnega zbora dr. Silvestru, ki se mu je brzojavno zahvalil.

Koliko čet se je izkrcalo v Solunu.

Solun, 31. decembra. Doselej se je izkrcalo 90.000 Francozov, 60.000 Angležev in 40.000 kolonialnih čet, skupaj 190.000 mož.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 31. decembra. Uradno se poroča:

Na južnem Tirolskem smo odbili dva alpinska bataljona, ki sta dvakrat napadla naše postojanke južnovzhodno od Torbole.

Sovražno težko topničarstvo je obstreljevalo na koroški bojni črti kraj Volčja ves, ki leži južnovzhodno od Naborjeta.

Na primorski bojni črti se nadaljujejo mestoma boji s topovi in minami.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Dunaj, 1. januarja. Uradno se razglša:

Italijanski težki topovi so včeraj zopet obstreljevali kraja Naborjet in Volčjo ves.

V novoletni noči so posebno živahno streljali na Col di Lana.

Položaj je nezpremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Dunaj, 2. januarja. Uradno se poroča: Nič novega.

Namestnik načelnika general. štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

Rim, 30. decembra. Včeraj zjutraj so se pojavili pred Dračem ena križarica in

pet sovražnih rušilcev, da bi obstreljevali mesto. Napravili so le malo škode. Od italijanskih in zavezniških ladij napadena sta bila avstrijska rušilca »Triglav« in »Lika« potopljena. Preživelo posadko »Like« smo ujeli. Tudi eno sovražno letalo so naši skušali sestreliti. Kakor je poročalo poveljstvo naše mornarice, je bil pred Dračem potopljen francoski podmorski čoln »Monce«, en parnik in ena jadrnica. (Avstrijska rušilca sta zadela na mine. Op. ur.)

Rim, 30. decembra. (K. u.) Odbili smo trajno ponovljene sovražne napade pehote v Val Lagarina na naše oddelke blizu Castello Dante (južno od Rovereta). Sovražnik nam je prepustil nekaj ujetnikov. V pokrajini Col di Lana se je izjalovil sovražen napad, izveden iz Settsaza in iz Cherza v ognju naših topov in pehote.

Rim, 31. decembra. (K. u.) Delovanje se je na celi bojni črti bistveno omejilo na obojestransko streljanju s topovi na utrjevalna dela. V nekaterih odsekih, kakor v Val Daone, je sovražnik vporabljal, ne da bi nam bil škodoval, proti našim osvojenim postojankam na levem bregu jezera Chiese krogle s plinom, ki duše in povzroče solze.

Rim, 1. januarja. (K. u.) Na celi bojni črti traja živahno delovanje artiljerije. V dolini Lagerina so pripeljali naši nekaj ujetnikov povodom drznega poizvedova-

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 31. decembra. Veliki glavni stan:

Nobenih posebno važnih dogodkov.

Berlin, 1. januarja. Veliki glavni stan: Izjalovil se je pri Friedrichstadtu ruski napad, ki so ga izvedli čez zamrznjeno Dvino, že v našem ognju.

Sovražna lovska poveljstva in patrule smo odbili na več mestih bojne črte.

Severno od Čartoriska so prodrli močni nemški in avstrijski poizvedovalni oddelki, ki so ujeli približno 50 Rusov. Vrnili so se ponoči v svoje postojanke. Avstrijske čete armade generala grofa Bothmerja so se zelo uspešno udeležile na krilu ob obrambi ruskih napadov južno od Burkanova.

Berlin, 2. januarja. Veliki glavni stan:

Odbili smo na raznih točkah bojne črte napredujoče slabše ruske oddelke. Enemu med njimi se je posrečilo, da je severno od Drysvijati vdrl začasno v našo postojanko.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 29. decembra. (Kor. ur.)

Na levem bregu reke Aa se je spopadel oddeleke Letov z nekim sovražnim oddelkom. Leti so planili na Nemce. Unel se je boj moža z možem. Nemci so bežali; na bojišču so pustili mrtve in ranjence. Na ostali bojni črti do Pripjeta mestoma streljanje s topovi in s puškami. Na bojni črti južno od Pripjeta in v Galiciji se boj nadaljuje.

Petrograd, 30. decembra. Poskus sovražnega oklopnega avtomobila, da bi se na cesti Bavsk približal našim zakopom, smo z ognjem preprečili. Na celi fronti pri Rigi artiljerijski dvoboj, posebno ljut pri območju Ušküll. Z različnih točk se poroča o uspešnih operacijah naše artiljerije. Na fronti južno od Pripjeta traja boj dalje.

GLASILO RUSKEGA GENERALNEGA ŠTABA O VOJNEM POLOŽAJU.

Poznanj, 2. januarja. »Dziennik Poznanski« posnema iz oficijelnega glasila ruskega generalnega štaba, »Ruskega Invadila«, naslednja izvajanja o vojnem položaju in bodočih odločilnih bojih na ruskem bojišču: »Vse, kar delajo naši nasprotniki (Nemci in Avstrijski) na naši fronti, kaže na to, da se sedanja zimska kampanja ne bo omejila samo na takoiimenovane pozicijske boje. Sovražnik, ki pričakuje skorajšnje ofenzive z naše strani, se pripravlja nanjo z vnevo in vso naglico. Spoznal je, da se bodo izvršili odločilni dogodki na nemško-ruski meji, in sicer hitreje nego se sluti. Od začetka vojne so smatrali Nemci Ruse kot svoje glavne nasprotnike ter so temu primerno obrnili svojo največjo pozornost proti Rusom. Odločilni udarec v tej vojski bo torej padel na ruski fronti. Vsi dogodki na Balkanu, v Mali Aziji in na drugih evropskih bojiščih ne bodo odločilne važnosti. Naj povzemo sovražniki na Balkanu ali na Francoskem karkoli — vse te operacije bodo le podrejene važnosti.

RUSKI GLASOVI ZA POSEBNI MIR.

Stockholm, 2. januarja. Glasovni vplivnih ruskih političnih krogov, ki odkrito nastopajo za končanje brezuspešne borbe proti Nemčiji, so se pričeli množiti. »Rječ« poroča, da so člani desnice v dumi izdali izjavo v korist posebnega miru z Nemčijo in Avstrijo. Izjava sicer vsebuje pridržek, da stranka ne bo uganjala nikake take agitacije brez vednosti in želje političnih skupin, povdarja pa, da Rusija ne sme ničesar

nja proti Malga Bunes severno od Dosso-casine. Sovražnik je napadel s svoje strani naše postojanke pri Corna Calda in od Roveretta, a smo ga odbili.

Ministrski svet v Rimu.

Lugano. Ministrski svet, ki bi se moral vršiti minuli četrtek, je bil preložen na popoldne in je trajal štiri ure. »Secolo« piše, da je bil preložen vsled važnih posvetovanj, ki jih je imel Sonnino dopolnje za vojnim ministrom in nato z ruskim poslanikom Giersom. Ta se je takoj nato podal k francoskemu poslaniku Barrere. V ministrskem svetu je Sonnino poročal o dopoldanskih posvetovanjih in o mednarodnem položaju, posebno o položaju na Balkanu. Vojni minister je poročal o zadnjih operacijah na italijanski fronti, poljedelski minister pa o ugodni kupni pogodbi za veliko množino pšenice v neki prijateljski državi, vsled česar je sedaj Italija popolnoma preskrbljena.

Tittonijeve nade.

Rim, 2. januarja. (K. u.) Italijanski poslanik v Parizu, Tittoni, je rekel o priliki noveoletnega sprejema italijanski naselbini, da upa, da bo v novem letu vojne konec in da bo leta 1916. prineslo Italiji in četverosporazumu triumf.

Zadržani avstrijski in nemški železniški vozovi v Italiji.

Rim, 2. januarja. (K. u.) Listi poročajo: Ravnateljstvo italijanskih državnih železnic odreja, naj na avstrijske in nemške železniške vozove, ki so ostali v Italiji, napišejo »Italijanske državne železnice« in da jih ne smejo poslati v inozemstvo.

Cesar armadi.

Dunaj, 1. januarja. (K. ur.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Višji armadni poveljnik maršal nadvojvoda Friderik je izdal povelje, v katerem sporoča, da je najvišji vojni gospod poslal na noveletno voščilo sledeči odgovor:

Globokočuteče noveletne častitke v boju stoječe celokupne oborožene sile, ki ste mi jih pravkar sporočili, so me zelo ganile. V pogledu na minulo vojno leto, lahko s ponosnim veseljem cenim zavest, ki pršinja Mojo oboroženo silo v zavesti vseh uspehov, kateri označujejo naš in naših zaveznikov sedanji vojni položaj. Četudi je spomladi z Italijo zavratno nastopil proti nam nov sovražnik, so vendar hrabri delni branilci Tirolske in Koroške in Moja junaška soška armada kljubovali vsem navalom. Z osvojitvijo Belgrada po sijajnem častnem prehodu čez Donavo in Savo so naše in nemške armade prenesle svoje zastave daleč na Balkan. Kamor pogledam, vidim, da se na suhem in na morju, na severu in jugu neomajno bori Moja oborožena sila. Zahvaljujem se najtoplejše za vsa čutila in obljube, ki ste mi jih izrazili, in prosim božjega blagoslova za Mojo oboroženo silo, za domovine jekleni ščit in oster meč.

Franc Jožef I. r.

Potopljena angleška križarica.

Köln, 31. decembra. (K. u.) »Kölnische Zeitung« poroča iz nizozemske meje: V Londonu uradno razglašajo: Angleška oklopna križarica »Natal« se je potopila včeraj v Le Havre vsled eksplozije v notranjosti ladje. Od posadke so rešili 400 mož.

London, 1. januarja. (Kor. ur.) »Times« poročajo o potopu križarke »Natal«: Eksplozija se je izvršila v četrtek popoldne. Od posadke, ki je štela 704 mož, je izgubilo življenje približno 300 častnikov in mornarjev. Ladja se je nahajala v pristanišču. Pravi vzrok eksplozije še ni znan.

London. (Kor. ur.) Admiraliteta objavlja imena 14 častnikov in 373 mož, ki ob eksploziji križarke »Natal« niso izgubili življenja. (Izgubilo je torej življenje 317 mož.)

Oklopno križarko »Natal« so zgradili leta 1905., obsegala je 13.750 ton posadke je bilo 704 mož.

Nova afera na morju.

Poštni parnik »Persia« potopljen.
London. (Kor. ur.) Pri Kreti je bil torpediran in potopljen parnik »Persia«. Večina potnikov (okoli 230) in posadke (200) je utonila. Med potniki so tudi trije Američani.

Spor Avstrije z Združenimi državami rešen.

Washington, 1. januarja. (Kor. ur.) »Reuter«: Uradni krogi izjavljajo: Razdor je nemogoč, ker je Avstrija bistveno ugodila vsem ameriškim željam glede na zadevo »Ancona«.

Boji na zahodu.

Berlin, 31. decembra. Veliki glavni stan:

Po uspešni razstrelitvi smo iztrgali Angležem severozahodno od Hullucha naprej potisnjen jarek. V naše roke sta padli dve strojnici in nekaj ujetnikov. Ob sovražnem napadu letalcev na Ostende je bila povzročena izdatna škoda na poslopih v mestu, posebno je trpel samostan sv. Srca. Ranjenih je 19 belgijskih prebivalcev, eden je ubit. Vojaške škode ni.

Berlin, 1. januarja. Veliki glavni stan: Nobenih posebnih dogodkov.

Berlin, 2. januarja. Veliki glavni stan: Preprečili smo ponoči 1. t. mes. poizkuse močnih angleških oddelkov, da bi vdrli v našo postojanko pri Frelinghemu severovzhodno od Armentieres.

Po uspešni razstrelbi so zasedle naše čete severozahodno od Hulluchu napravljeno duplino.

Nad 200 mož smo ujeli, ko smo osvojili nek sovražen jarek južno od Hartmannsweilerkopia.

Vrhovno vojno vodstvo.

General Castelnau zopet doma.

Pariz, 31. decembra. (Kor. ur.) General Castelnau je došel iz Italije in z Grškega.

Dnevne novice.

+ Slava branilcu domovine! V globoki hvalečnosti so vse notranjske občine izvolile ekscelenco generala Borojevića za častnega občana.

— Pribitki k dednim pristojbinam. Cearsarska naredba z dne 30. decembra odreja: Zapuščinskih doneskov, ki so se dosedaj v korist deželnih in občinskih zakladov, za šolstvo, reveže in bolnike pobirali od čiste vrednosti zapuščin ali dedščin, se odslej ne bo več odmerjalo in pobiralo. Za te namene se bo odslej tako poskrbelo, da se bo dednim pristojbinam pribilo posebne doklade, ki znašajo na Dunaju 60%, v okrožju sodišč v Brnu, Lvovu, Pragi in Trstu 40%, po ostalih krajih 30%. Uradno pojasnilo pravi, da navedeni fondi z reformo ne bodo prikrajšani, ampak celo na boljšem.

+ Umrli je v kamniškem samostanu starosta frančiškanske provincije sv. Križa, bisernomašnik č. p. Rudolf Dolinšek. V sedemdesetih letih je bil kot večletni gvardijan in vodja kamniške deške šole dobro znan in cenjen. Mlajši ga niso več tako poznali, ker je že lepo vrsto let živel v poklju. Noge so mu odpovedale, da ni mogel ven in nekaj let tudi na vrt in v obednico ne. Drugače je bil pa do zadnjega tako svežega duha, tako zvestega spomina, kakor so štirinosemdesetletni starčki redko. Bil je živa in kritična kronika nad pol stoletja provincije. Pogreb bo v torek 4. t. m. ob 9. uri zjutraj. Naj v miru počival!

— Nagla smrt majorja. Dne 28. t. m. je nagloma umrl v Idriji major Ludovik Reindel. Po zajutruku si je prižgal cigareto, pa je omahnil v roke svojemu strežaju in bil takoj mrtev. Bil je skromna in zelo blaga duša. Ko mu je g. dekan, pri katerem je bil v stanovanju, ponudil kot štabnemu oficirju dve sobi, je odgovoril: »Zakaj se bom tu košatil in Vam še več nadleže delat, morda sem čez teden dni že v vojnem jarku na zemlji in blatu.« Mladi kadet je prihajal k bataljonu. Izročil je novemu častniku oddelek z besedami: »Tu Vam izročam ne 60 pušk, ampak 60 duš.« Bil je pri častnikih in moštvu zelo priljubljen. Star je bil 41 let. Gospa njegova živi v Przemyslu. Otrok ni zapustil. Prepeljali ga bodo v Przemysel.

— »Hrvatska Riječ.« Kakor se govori, prične s 1. januarjem izdajati koalicija nov list pod imenom »Hrvatska Riječ«, ki bo izhajal popoldne, a urejeval ga bo Gvido pl. Hreljanović.

— Zaradi kuge slinevke je prepovedan živinski sejm (za vse vrste živali), kateri bi se imel vršiti dne 4. januarja 1916 v Domžalah. Kramarski sejm je dovoljen.

— Dovoz rumunskega žita. »Prager Tagblatt« izve z merodajne strani, da nakupljenega rumunskega žita ni pričakovati pred sredi marca. Manjše množine so že dospele, a glavni del utegne priti šele ob omenjenem času.

— V vojno službo je bil poklican dr. phil. P. Hadrijan Kokol O. F. M., gimnazijski lektor v Kamniku.

— Smrt za domovino. V Celovcu je umrl 18 let stari domobranec Jožef Potovnik iz Logatca.

— Umrli je v bolnici usmiljenih bratov v Kandiji davčni asistent g. Fr. Železnik, star 27 let.

— Odlikovanje prof. Vekoslava Špinčiča. Zagrebški nadškof je imenoval prof. Vekoslava Špinčiča, drž. in dež. poslanca iz Istre za častnega kanonika.

— V vodo je skočil raz savskega mostu v Kranju krojaški mojster Vincenc Miklavčič in utonil. Vojna mu je vzela dva sina.

— Znižane vožne cene za obisk ranjencev po nemških železniških progah. C. kr. kor. urad obvešča: Avstrijske državne železnice kakor tudi večje zasebne železnice so dovolile svojcem obolelih ali ranjenih vojakov in na ranah umrlih vojakov za obisk k pogrebu polovične vožnje. Od 15. decembra dalje dovolijo tudi uprave železnic v Nemčiji takim osebam polovično vožnjo.

Tovarišu v spomin.

(Praporščaku št. Kvas.)

Videl sem grobove, da mi je bilo do solz hudo ob njih.

Prva granata je skopala grob, druga zasula in končan je bil pogreb, brez pogreba, brez mizerera, brez cvetja, brez besede v slovo, brez solze na svežo, okrvavljeno zemljo. — V grobu pa je ležal mlad človek, tovariš moj.

Videl sem grob.

V strelnem jarku, z vodo in blatom napoljenim, se je zgrudilo mrtvo truplo; pogrezalo se je v blatu, izginjalo bolj in bolj, prst se je posipala nanje, živa noga tovariševa je v mrzlični hitrosti nevede stopila nanj, truplo je izginilo in — končan je bil pogreb; nagrobnico so pa peli topovi in tovariši so sadili na grob rudeče rože — svojo kri.

Videl sem grobove.

Veliki so bili, ogromni, kakor brezumno. Truplo ob truplu v njih, na pol razpadli in sveži mrličji, prijatelj ob prijatelju, tovariš ob tovarišu, znanec ob znanecu, neznanec ob neznanecu, mladi ob starem, vse vprek. Na lesnem križu pa stoji morebiti z okorno roko zapisano število: toliko in toliko jih je bilo tedaj in tedaj v tem skupnem grobu pokopano.

Videl sem grobove.

Griček ob gričku, eden ko drugi kakor gredice na vrtu. Priprost lesen križ ob križu, eden ko drugi, cela dolga vrsta, dve, tri, štiri...

Videl sem vse vrste grobov.

Samotni, osamljeni se skrivajo med skalami, med grmovjem, ko zaostali jesenski cvetovi. Raztreseni so po gričih, dolinah, njivah in travnikih, že napol zarasli in skoro pozabljeni.

Videl sem te grobove po galiških gričih, v Karpatih, ob bregovih Dnjestra in Sereta, videl jih zadnji čas na naših goriskih brdih, na domači kraški zemlji, videl toliko na »gori Kalvariji« in pod njo.

In hudo mi je bilo ob njih, ker so tako osamljeni in zapuščeni, tako pozabljeni, tako pozabljeni, tako daleč, daleč v neznanjih, tujih krajih.

Kdo bo zasadil z ljubečo roko spomladanskih cvetic nanje, kdo jih posipal z belim peskom, kdo bo na vseh mrtvih dan položil belih krizantem nanje, kdo prižgal svečke na njih?

In nikdar ne bo pokleknila mati na grob sinov, ne žena, ne malo dete, ne dekle, ne bratec in sestrica, ne prijatelj. In solza jih ne bo porosila. Kakor samotna

je bila njihova smrt, kakoršen je bil njihov pokop, tak ostane njihov grob.

O samotni pozabljeni grobovi, grobovi na daljnih tujih tleh!

Pa sem čul o Tvojem grobu, tovariš! Grob na domačem vaškem pokopališču. Slovesen pokop. Mladi pogrebci, znanci in prijatelji iz otroških let so priče, ko se Tvoje mlado truplo pogreza v zemljo. In sveži grob je posut s svežim cvetjem. Nanj pa pride križ, ki bo pričal desetletja in dalje, da spi v njem — mlad junak, ki je na domačih gričih, na rodni grudi žrtvoval svoje življenje.

Kdo izmed tisočev je bil deležen tega, komu izmed nas je to usojeno? In kje najdem morebiti jaz svoj grob, ki Ti danes na Tvojih domačih gričih pišem besedo v spomin. Ali na Kalvariji, ali na doberdolski planoti, ali pri Sv. Mihaelu, ali v tirolskih ali koroških snežnih pečinah? Kdo ve. Ali pa se morebiti vlečem poleg Tebe.

Lep grob, grob v rodni grudi.

Drugi padajo, ko branijo domovino, a tuja in neznanca jim je zemlja na kateri, za katero se bore in umirajo, niso jo morda videli do tedaj. Neznani in tuji so jim morebiti ljudje, ki bivajo na nji, neznan njihov jezik in navade.

Ti pa si padel v boju ne samo za domovino, ampak za tisti košček širne domovine, v boju za domačo grudo, ki Te je živila, kjer si živel in rasel.

Ali si kdaj misliš na to, ali si slutil kdaj, da Te tu dobiti smrt?

Ali tedaj morebiti, ko si se v deških letih igral v domači vasi, ali ko si kot vesel dijak pohajal na počitnice, ali ko si se po domačih gričih kot mlad vojak-enoletnik vadil za grozno resnico? Ali si res slutil tedaj, ko si skozi domačo vas odhajal v zadnji boj se rekel:

»Če tu padem, bom vsaj doma pokopan...«

Ali si nehote rekel te besede, ker jih je narekovalo srce, ali si se tolažil z njimi, ali si jih pa rekel v šali in za trdno verovanje, da se zdrav zopet vrneš v domačo vas?

Kdaj si mislil, da na domačih gričih padeš v boju za rodno zemljo, rodno vas, domačo hišo? Ali si slutil kdaj, ko si jih gledal na večer ožarjene v zahajajočem južnem solncu, ali že tedaj ko so tako neusmiljeno razsajali po njih naši in sovražni topovi?

Ni Te hotela vzprejeti tuja, daljna gališka zemlja, tri mesece smo skupaj romali po nji, domača pa Te je zahtevala takoj prve dni.

Kolikokrat smo se v daljni Galiciji skupaj zabavali, smejali, peli, ker kadar sem Te videl si se smejal in kdor je bil skupaj s Teboj, se je smejal. Takoj sem Te pa pogrešil v naši mali, mali družbi na kraškem ognjišču.

Se tulijo topovi nad Tvojim grobom, še neusmiljeno trgajo našo zemljo.

Če pa kdaj pridem v ta kraj, ko potihne njihova grozna pesem, obiščem Tvoj grob na Solkanskem pokopališču in pogovorim se s Teboj, če boš čul moje besede.

Do tedaj pa sladko počivaj, tovariš, v domači zemlji!

IZSELJEVANJE V AMERIKO.

Rotterdam, 31. decembra. Glasom številck prekmorskih paroplovnih družb je prišlo v prvih devetih mesecih tekočega leta v Ameriko 156.596 potnikov (preje v istem času nad 830.000), iz Amerike je pa odpotovalo 227.037 (preje 573.547) oseb. V medkrovju je odpotovalo iz Amerike 87.087 oseb več nego pripotovalo, skupno pa se je odpeljalo iz Amerike 70.491 oseb več nego pripe-ljalo.

Ljubljanske novice.

Ij Občni zbor »Ljubljane«. Vabimo vse gospodične pevke in gospode pevce ter gg. podporne člane, da se prav gotovo udeleže občnega zbora »Ljubljane«, ki se vrši v novourejenih društvenih prostorih na Jurčičevem trgu št. 3, II. nadstropje, jutri v torek 4. januarja točno ob 8. uri zvečer. Na dnevnem redu je med drugim tudi poročilo novega društvenega zborovodje g. dr. Frančiška Kimovca o bodočem delu »Ljubljane«. Prosimo za obilno udeležbo. — Predsedstvo »Ljubljane«.

Ij Moka iz mestne zaloge se bo nakazovala pekom v torek, 4. t. m., trgovcem pa v sredo, 5. t. m., vselej ob pol devetih popoldne na magistratu.

Ij Dolžnost naznanila. Prizadete stranke se opozarjajo, da se začne dne 1. januarja 1916 rok dolžnosti naznanila za dušik vsebujoče snovi. Naznanilo je poslati mestnemu magistratu do 8. januarja po stanju z dne 31. decembra 1915. Rok dolžnosti naznanila za usnje, kože, kožice in strojila se istotako prične dne 1. januarja in je to doposlati do torka dne 4. januarja 1916 po stanju prejšnjega tretjega dne t. j. od sobote. En izvod je poslati mestnemu magistratu, enega pa c. kr. trgovskemu ministru na Dunaju. Ovjčo volno je naznaniti po stanju 1. januarja 1916 v teku osmih dni.

Zemljevid k bombardiranju Varne.

To naznanilo je poslati mestnemu magistratu. Tozadevne tiskovine se dobe pri obrtnem oddelku mestnega magistrata (za Ljubljano.).

Ij Mestna zastavljavnica ljubljanska naznanja slavnemu občinstvu, da se vrši redna mesečna dražba in sicer dne 13. januarja 1916 za v januariju 1915 zastavljenih dragocenosti in efektov (blaga, perila, strojev, kolesi itd.) popoldne od 3. ure dalje v uradnih prostorih, Prečna ulica št. 2. Posebno se še opozarja, da na dan dražbe ni mogoča rešitev ali obnovev zapadlih predmetov, temveč le najkasneje z dnij dan za stranke pred dražbo.

Slike.

Srni prestrašili Italijane.

Vojak Josip Pelicon piše: Kakor znano, so naše postojanke na koroski fronti na zelo visokih gorah, ki so polne divjačine. Tudi moj oddelk je zelo visoko, vendar so Italijani še višje, tako, da smo jim nekako pod brado. Imamo zelo dobre postojanke in nam Lah ne more do živega.

Danes, 16. decembra, me pokliče četovodja in mi pokaže proti italijanskim postojankam: »Ali vidite?« Res, zagledal sem dve srni, ki sta tekli proti Italijanom. Bila je pa megla in Italijani, ki so videli prihajati le nejasne obrise, so planili k orožju in jeli grozovito streljati. Mislili so, da se jim bliža sovražnik. Streljali so celo uro, dokler se ni razpršila megla, ter so videli vzrok in žrtvi svojega strahu: dve ubiti srni. Po mrtvi živali si pa nihče ne upa — ne mi, ne oni, ker bi se iz takega podjetja izcimila namesto dobre pečenke — pogrebščina brez pečenke.

Naši ljudje.

Topničarski desetnik Albin Mlakar piše med drugim z laškega bojišča:

Bil sem v priprostori kmečki hiši. Vedno, kadar sem malo prost, grem tja, da se kaj pogovorimo. Štirje domačih so v vojni, doma je stari oče, stara mati, gospodinja in otroci.

»Ali slišite, kako grmi? Kaj pravite, ali pride Lah kdaj v...?« Vedel sem, kakšnega odgovora si žele in rekel sem odločno: »Nikdar!« — »Nikdar, nikdar!« so veselo ponavljali otroci.

Dobri ljudje so to. Vse storijo, pomagajo vojakom, kjer in kakor morejo, da bi ne omagali v boju za njihov in svoj dom. Oprali so mi perilo. Hotel sem plačati. »Ne«, so odklonili, »tudi mi imamo vojake, in morda tudi našim stori kdo kaj drugega. Bo že Bog plačal!«

Take so slovenske matere.

Primorske novice.

V Gorici imajo mirno krč. Gospodični Kati Kodre v Vrhlpolju piše njena prijateljica Felicita iz Gorice:

Draga Kati! Naj Ti opišem nekoliko o granati ki je padla v naš vrt. Bilo je 2. decembra ob 5. uri popoldne, ravno mračilo se je, stala sem pri oknu v kuhinji, kar prigrmi in prižvižga; odletim proč od okna, ki je šlo v hipu na tisoče kosov. (Zdaj kuham brez okna, imam vedno lepo zračno, ni mi ga treba več odpirati.) Letim k vratom, zdelo se mi je, da se hiša podira; moje sobe vrata so se sama odprla, ključavnica je odletela in vse je šlo narobe. Gospod je mislil, da sem že mrtva, ker me je klical pa se nisem mogla odzvati, trenutno sem zgubila glas, moč in zavest. Potem smo se začeli skupaj zbirati. Ko smo videli, da smo še živi, začnemo misliti, kako je z gospodom monsg. Kolavčič, ali še živi? Njegove služkinje so bile ena pri meni, druga slučajno v kleti, torej sam gospod v drugem nadstropju. Hitro zberem vse moči in grem prosit vojake, naj grejo gledat, kar so takoj naredili. On je pa ostal čisto hladen in prav mirno vprašal vojake, kaj da je? Potem pridejo vsi iz drugega nadstropja k nam kakor, da je pri nas bolj varno, pa najbolj je naše stanovanje prizadeto. Čakamo vsi zbrani, kedaj bo še kaj, ali nič ni bilo več tisti večer. Gospod Lah je prizanesel! Dne 5. decembra se nas je zopet spomnil. Okolu pol 11. ponoči, ko smo že sladko pali, prižvižga en šrapnel in razpoči se na ulici ravno pod oknom gospodove spalne sobe, en kos prileti na njegovo posteljo, ki je prerezal balh, tisti ki smo ga medve naredile. Hvala Bogu, gospoda ni ranilo nič. Zdaj sem pa vstala ob 5. uri ker so začele padati bolj gosto granate, pa ni nobena več zadela. Dne 13. decembra opoldne so postregli v semenišču z njimi; ena je padla ravno na stolp, kjer je plapolala zastava Rdečega križa, druga blizo stolpa, dve na hišo, 25 v bližini. Mi smo pri glavnih vratih ven gledali, bili smo vsi besni, da ne prizanesejo niti ubogim ranjenecem. Tako znajo naši »zavezniki«. Še nekaj, moj gardelin je celo tisto noč na oknu med šip prebil, prav gotovo sem mislila, da je poginil, pa je prav korajžno preстал, zdaj ga še-le čislamo, ščinkovec se je pa dan poprej »obesil«, da ni vžil več toliko strahu. Goričani so zelo pridni, imajo

vedno odprte trgovine; samo par dni je bilo zaprto. Dne 21. dec. sem šla v Sempeter z Lojziko vino kupit. Ko pridemo v ulico Lantieri, so se pred nami razpočile dve granati. Hitro se obrneve, greve nazaj po ulici Dreossi proti bolnišnici, granate pa tudi za nama. »Aha, danes nas pa iščejo,« smo rekle, »toda le naprej, da ne bo Kati zastoj rekla, da nimamo korajže.« Zvečer ob pol 6. uri sve srečno nazaj prišli. Tako vidiš, je v Gorici, pa še vseeno upamo na srečen konec. Pridni smo postali vsi, nobeden ne hodi počasi po ulici.

Zanimiva pravda proti lastniku »Piccola«, Mayerju. »Piccolovi« uredniki, katerih je po izbruhu vojne z Italijo ostalo v uredništvu od 30 samo še 8, tožijo lastnika lista, Teodorja Mayerja, za izplačilo mesečnih plač, ki jim jih je bil obljubil dajati za ves čas vojne, ne da bi smel uredniško osobe v tej dobi odsloviti. Tako se je glasila ustna pogodba, sklenjena med uredniki in ravnateljem lista, dr. Preziosom. To da je potrdil tudi novi ravnatelj Bluco, ki ga pa pri obravnavi zapuška spomin... Kljub pogodbi je začel pa prokurist Rocco urednike odpuščati, dasi bi moral odpovedi podpisati tudi drugi prokurist Chiesa. Urednike je pri obravnavi na okrajnem sodišču za trgovinske in pomorske stvari v Trstu zastopal odvetnik dr. Fillinich, toženca pa odvetnik dr. Saitz. Sodnik dr. Tommasini je razpravo zaradi zaslišanja novih prič (urednika Cesarija in prokurista Rocca) preložil na dan 3. januarja t. l.

Umrli je na Katinari g. Avgust Pečar.

Splošna vojaška dolžnost na Angleškem.

London, 31. decembra. (K. u.) Iz merodajnega mesta se javlja, da po današnji seji kabineta ni več nevarnosti za ministrsko krizo. Našli so skupni temelj in se zedinili, da se mora držati Asquithova obljuba.

Amsterdam, 1. januarja. »Daily Telegraph« poroča, da je ministrski svet naročil posebni komisiji, da izdela zakonski načrt za vojno službo. Računajo na 600.000 mož. Predlogo predloži Asquith zbornici v sredo. — »Telegraf« pa poroča, da je kralj že podpisal zakonski načrt.

Rotterdam, 1. januarja. »Times« poroča, da ima Asquithova predloga tele osnovne misli: Vse neoženjene, kateri se nočejo prostovoljno vpisati, se bo takoj s silo rekrutiralo. Razdeljeni bodo v skupine kakor lord Derbyjevi prostovoljci. Splošna vojaška dolžnost pa bo veljala samo za čas te vojne. Ni verjetno, da bi večina vlade hotela vpletati trajno vojaško dolžnost, kakor bo to najbrže zahtevala najskrajnejša struja lorda Curzona.

Darovi.

Darovi za »Bulgarski Rdeči križ«. Za »Bulgarski Rdeči križ« so darovali: gospod Fran Povše, deželni in državni poslanec, Ljubljana, 20 K; g. Jsiop Zidar, Ljubljana, 10 K; Kranjska deželna banka, Ljubljana, 100 K; Reprezentanca za Kranjsko c. kr. priv. Vzajemne zavarovalnice zoper požarno škodo v Gradcu, Ljubljana, 100 K; Kmetska posojilnica za ljubljansko okolico, 100 K. Nadlje so darovali v roke gospoda Nikolaja viteza Gutmannsthal na Dvoru (Weixelstein) za »Bulgarski Rdeči križ«: g. Anton Krisper, tovarnar, 50 K; gospa baronica Haan 10 K; gospa dež. sodn. svetnika M. Rosina 10 K; g. Jakob Rižnar, župan, 8 K; g. dr. Alojzij Homan 6 K; g. dr. Medvešček, odvetnik, 5 K; gospa dvor. svetn. Th. Schöbl 4 K; g. Emil Gmeiner 4 K; g. davčni upravitelj Klofutar 4 K; g. Janko Simončič 3 K; g. Anton Pogačnik 3 K; g. Anton Polanc 3 K; g. stražmojster Lovrenc Gregori 3 K; g. Oroslav Kos 3 K; g. Jakob Zidar 2 K; g. Ivan Haller 2 K; g. Anton Sotlar 2 K; g. Ljuba Podlesnik 2 K; g. Fran Juvancič 2 K; g. Ivan Jakša 2 K; g. Fran Kukec 2 K; g. Fran Hmelj 2 K; g. Anton Wetz 2 K; g. dr. Schmidt 2 K; g. Davorin Podlesnik 1 K; g. Marija Klopčič 1 K; g. Ljuba Moser 1 K; g. Bogomir Trepečnik 1 K; g. Rok Čeplak 1 K; g. Vincenc Rozman 1 K; g. Zila Dolliner 1 K; g. Josip Letinšek 1 K; g. Mihael Terbovc 1 K; g. Josipina Powohen 50 h; g. Josip Kranjc 40 h; g. Fran Klanšek 20 h; župni urad Rateče 20 K; Okrajna posojilnica Rateče 10 K; neka igralna družba 1 K 40 h; vsi iz občine Rateče pri Zidanem mostu.

Proda se 1-2000 raznih **STEKLENIC** mineralnih voda, vina, likerjev itd. od 1/2 do 1 litra. — Kje, pove uprava Slovenca pod št. 2819.

†

Potrli globoke žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša iskreno ljubljena mati, ozir. teta, tašča, gospa

Ana Korbar

zasebnica

po daljši bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v starosti 85 let, dne 1. januarja 1916 ob 9. uri zjutraj mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne rajnice se vrši danes dne 3. januarja ob 2. uri popoldan iz hiše Kopaljska ulica 4 na pokopališče k Sv. Križu.

Priporočamo nepozabno pokojnico v pobožno molitev.

Žalujoči ostali.

Kupim

večjo trgovino z manufakturnim blagom

od kakega trgovca, ki mora januarja k vojakom, event. tudi večje posestvo travnikov in gozdov na Sp. štajerskem. — Ponudbe na upravo lista pod »Ugodno«.

Prodajalka

vešča špecerijske in manufakturne stroke želi vstopiti v službo takoj in sprejme službo najrajši kje na deželi. Cenj. ponudbe naj se pošiljajo na upr. Slovenca pod »Prodajalka« št. 5.

Mesarskega pomočnika

vsake starosti, vajenega klanja in sekanja goveje živine, sprejme takoj

vdova Marija Penikvar

Herpelje-Kozina, Istra.

Prodajalko

dobro izurjeno z dežele, in krepkega dečka iz poštno hiše sprejme večja tvrdka na Dolenjskem. Ponudbe pod »344 post. rest. Karmela«.

Sprejme se

kovaški pomočnik

ki je vešč podkovanja konj in drugih del pri Jožetu Kordežu, kolarju in kovaču, Sušak pri Reki.

Naprodaj je NJIVA

ki meri dva orala pri glavni cesti, pripravno za stavbišče,

in gozd

ki meri okoli dva orala. Več pove Stern, Celovška cesta št. 22, Šiška-Ljubljana. 2796

Orehov okrogli les

kupi v vsaki množini po najvišjih cenah

Peter Angelo, Ljubljana.

Le pismene ponudbe se žele, tudi od trgovcev. — Posredovalci se iščejo proti dobremu plačilu. 2426

Išče se za graščino čemšenik pri Domžalah

oskrbnik

ki se dobro razume pri poljedelskem delu in je vajen konjem.

Pogoji po dogovoru.

Zglasiti se je pri gospej Almy Urbanc, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 1. 2808

Kmečka družina

s 3 ali 4 osebami se sprejme. Nastop takoj. Da se hrana in plača po dogovoru. — Naslove na upravo lista pod št. 2808.

Za večje posestvo na deželi išče se

kuharica

vešča gosposkega kuhanja za 2 do 4 osebe, družinskega kuhanja za 10 do 14 oseb, peke kruha in hišnega gospodinjstva v podporo gospodarji.

Mesečna plača poleg stanovanja, hrane in perila v gotovini K 30.—

Ponudbe s spričevali o trajnem službovanju je poslati na upravništvo »Slovenca« pod št. 2811.

Kupi se manjša enonadstropna

hiša »Vila

v bližini Ljubljane. Ponudbe pod P. P. na upravo tega lista.

Prodajalka

vajena trgovine z mešanim blagom, z večletno prakso in z dobrimi spričevali, želi svojo sedanjo službo premeniti. — Naslov pove iz prijaznosti uprava »Slovenca« pod št. 2734. (Znamka za odgovor!)

Uradniški zbor c. k. tobačne tovarne v Ljubljani globoko ginjen naznanja, da je dragi tovariš, gospod

KAREL FRIDRICH

c. k. oficijal tobačne režije c. in k. kadet v rezervi

dne 5. decembra 1915. preminul junaške smrti v boju na južnozapadni fronti.

Šel je od nas blag človek, odkrit značaj in najboljši tovariš. Časten mu spomin!

V Ljubljani, dne 31. grudna 1915.

Modni salon

Stuchly-Maschke

Ljubljana

Zidovška ulica št. 3 Dvorski trg 1.

Osebnost izbrane novosti z Dunaja

Priporočila: največje izbere klobukov za dame in deklice kakor tudi bogato zalogo žalnih klobukov.

Popravila točno in vestno.

Zunanja naročila na izbiro z obratno pošto.

Solidno blago.

Priznana nizke cene.

2100